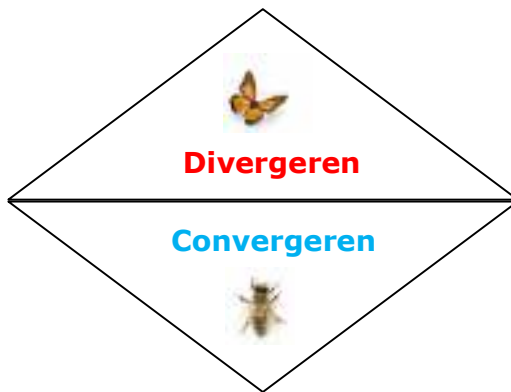

BRAINSTORMEN

De Essentie

De essentie van brainstormen? Splits je creatieve proces op in twee fasen:

- 1) de divergentie = ideeën bedenken
- 2) de convergentie = ideeën selecteren, evalueren en uitwerken

*"Voor de koffie ideeën bedenken.
Na de koffie ideeën evalueren."*

Divergentie

- Uitstel van oordeel - blijf open voor nieuwe invalshoeken
- Focus op kwantiteit. Bedenk zoveel mogelijk ideeën. Want hoe meer ideeën, hoe groter de kans op een topidee. Stop niet te snel.
- Freewheel. Spring gerust van de hak op de tak.
- Hitch hike op ideeën van anderen
(Snelheid maken helpt soms. Zo verschalk je je oordeel.)

Convergentie

- Kies de beste ideeën.
- Die ideeën uitwerken, verrijken, aanscherpen.

7 tips om nog beter te brainstormen

Brainstormen met 1 à 5 personen.

1. **Relax.** Take it easy. Dan gaat het vlotter. Haasten en forceren werkt meestal contraproductief.
2. **Noteer alle ideeën.** Beschrijf of teken ze zo duidelijk mogelijk. Of doe het met Post-it notes. 1 idee per Post-it.
3. Gebruik **inspiratiemateriaal** (magazines, boeken, google, winkels. Kunstboeken,...). Externe stimuli zetten je op weg naar nieuwe ideeën.
4. Zet een **deadline of ideeënquotum** voor de divergentiefase: bijvoorbeeld 45 minuten divergeren of 30 à 100 ideeën vooraleer je gaat evalueren. Dat scherpt de geest.
5. Maak je vraag/opdracht **concreet**. Dan krijg je ook concretere ideeën.
6. Eindig de brainstorm niet met een lange reeks ideeën. Doe tenminste een **eerste selectie**.
7. Indien mogelijk, spreid je denkproces **over meerdere dagen**. Zo profiteer je maximaal van **incubatiemomenten** in de file, douche, bad, WC, je bed, enz.

Wat als je vast zit? Een extra scheut creativiteit

Soms zit je vast. Geblokkeerd. Dat wil niet zeggen dat de put der ideeën leeg is. Vastzitten betekent dat je op een denkbarrière bent gestoten. Nog even doorgaan en er komt wel een nieuwe lading ideeën.

Triggers

Veel mensen brainstormen in een lege kamer, aan een lege tafel en met een leeg blad voor hen. Dan persen ze met alle macht de gewenste ideeën uit hun hoofd. Alsof je niet mag spieken. Integendeel, spiek maar à volonté. Het is toegelaten.

Haal inspiratiemateriaal in huis, zoveel je wilt. Brainstormen is niet alleen makkelijker maar ook effectiever als je je laat 'triggeren'. Door relevante maar ook door irrelevante en toevallige triggers.

Gerichte triggers

- **Trends:** benoem een vijf- à tiental trends die met je vraag te maken hebben. En gebruik die trends als inspiratie. Zoek naar trends op het internet.
- **Informatie uit de briefing.** Schrijf een vijf- à tiental kernwoorden op uit de briefing en gebruik die als inspiratie of aanknopingspunt.
- **Bestaande ideeën:** kijk hoe anderen het doen. En gebruik die ideeën, combineer ze of geef er een draai aan.

Random Triggers

- **Magazine flipping:** magazines zijn ontworpen om mensen te prikkelen. Blader door leuke en gekke magazines en laat je inspireren door om het even wat.
- **Woordenboeken:** blader in een woordenboek en stop bij een willekeurig woord. Hoe zou dat woord je kunnen inspireren voor een nieuw idee?
- **Google Afbeeldingen:** neem een kernwoord uit de briefing. Tik het in Google afbeeldingen en gebruik de ongewoonste afbeeldingen als inspiratie.
- **Reclamemagazines:** een fantastische schat aan leuke onorthodoxe beelden en ideeën. Bijvoorbeeld Lürzer's Archives.
- Nog: reclamefolders, Youtube, catalogi, gele gids, kinderboeken, encyclopedieën, kunstboeken, muziek (gebruik songteksten), de Bijbel, enz.

Creativiteitstechnieken

Het verschil tussen creativiteitstechnieken en triggers zit hem in de '**verwijdering**'. Als je een tijdje aan het brainstormen bent kom je vast te zitten in je eigen denkpatronen. Hoe geraak je er uit? Door je tijdelijk te verwijderen van je probleem – denk er niet aan! - en vreemde contexten te verkennen.

Als je snel wilt brainstormen kort je de klassieke creativiteitstechnieken in. Maar weet: hoe verder de verwijdering – hoe meer tijd je ervoor neemt – hoe groter de kans op een nieuwe invalshoek.

De gemakkelijkste techniek: Random Stimulation

- 1) Neem een willekeurig beeld, voorwerp, woord, ...
- 2) Bedenk 10 associaties. Waaraan doet dit je denken?
- 3) Gebruik die associaties als inspiratie voor nieuwe ideeën. Force-to-fit.

Voor de rebellen: Breek de regels

- 1) Wat is de klassieke, meest voor de hand liggende manier om je vraag aan te pakken?
- 2) Benoem een tiental ongeschreven 'regels' van die klassieke alledaagse aanpak.
- 3) Doorbreek die regels. Wat kun je bedenken mocht die regel niet gelden.
- 4) Vertaal naar concrete (baandoorbreekende) ideeën.

Om de motor op te starten: Bloemassociatie

- 1) Kies één of meer kernwoorden uit je vraag.
- 2) Waaraan denk je bij dat kernwoord. Bedenk 10 of meer associaties.
- 3) Gebruik die associaties als inspiratie voor nieuwe ideeën. Force-to-fit.

Da Vinci's favoriet: Variatiebox

- 1) Verdeel je onderwerp in minstens 4 deelaspecten.
- 2) Bedenk 5 of meerdere variaties voor deze deelaspecten.
- 3) Combineer ze daarna willekeurig.

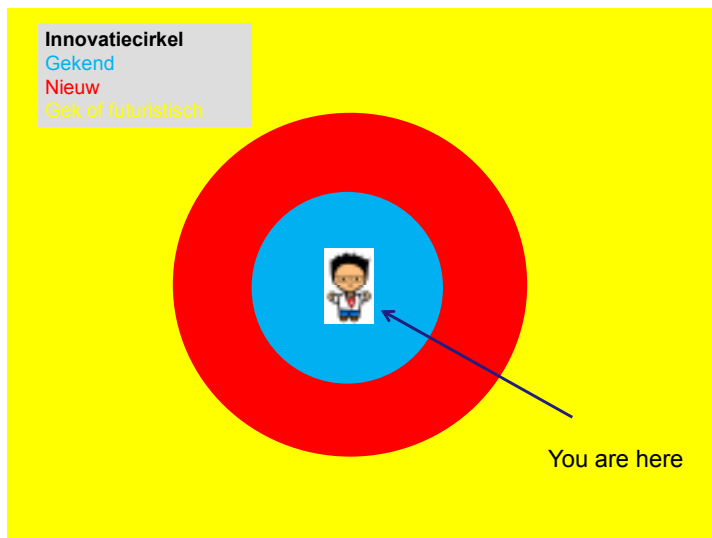
Selecteren van ideeën

Na een brainstorm eindig je de divergentie met bijvoorbeeld 100 ideeën. Hoe kies je dan de beste ideeën? Dat hangt af van wat je wilt bereiken. Er bestaan wel hulpmiddelen om efficiënt te kiezen, met behoud van de originaliteit.

Hits

Met een rode stift in de hand kiest iedereen zijn beste ideeën. Als je twijfelt: wel kiezen. De ideeën met de meeste stemmen, gaan door.

De Innovatiecirkel

- 1) Iedereen neemt een blauwe, rode en gele stift. Of gekleurde stickertjes.
Blauw staat voor: veilige gekende ideeën.
Rood voor: nieuwe frisse ideeën. En doenbaar.
Geel staat voor: gekke, futuristische, 'onmogelijke?' ideeën.
Hoeveel stemmen per persoon? Deel het aantal ideeën door het aantal

deelnemers.

- 2) Iedereen kiest een aantal blauwe, rode en gele ideeën. Als je twijfelt moet je kiezen. Liever meer dan minder keuzes. Duid je keuze aan door een bolletje of een stickertje.
- 3) De ideeën met de meeste stemmen bespreek je en werk je uit.
- 4) Laat de deelnemers wel de ruimte om voor minder populaire ideeën te pleiten.

Extra's

Incubatie

Maak gebruik van incubatiemomenten. Soms is het beter je brainstormproces te spreiden over verschillende momenten dan het allemaal in één rush afwerken. Bijvoorbeeld 15 minuten 's ochtends, 15 minuten in de namiddag en nog eens 15 minuten de volgende ochtend. Of nog beter: slaap er eens over en doe de volgende dag verder. Zo was de brainstorm oorspronkelijk ook voorzien.

Ideeënboekje

Noteer je ideeën en vragen in een ideeënboekje. Té veel ideeën gaan verloren omdat je ze niet opschrijft. Noteren van ideeën stimuleert je brein. Maak van dat ideeënboekje je tweede brein.

Opwarming

Soms is het moeilijk om direct van je dagelijkse werk over te schakelen op brainstormmodus. Doe dan eerst een korte opwarming. Bijvoorbeeld nieuwe toepassingen bedenken van gekende voorwerpen. Of combinaties maken van twee totaal verschillende voorwerpen (bijvoorbeeld stoel en spade). Of gemeenschappelijke kenmerken bedenken van twee totaal verschillende voorwerpen (een helikopter en een boterham).

Als afsluiter

Veel plezier! Lachen bevordert patroondoorbrekend denken.

Denk niet te 'zwaar' na. Licht gaat beter.

Als je vast zit, beweeg. Je hoeft niet zittend te brainstormen.

Stel geen verwachtingen. Laat het maar komen. Creativiteit laat zich niet temmen.

Of stel juist heel hoge verwachtingen. Leg de lat ongewoon hoog.

Alles kan inspiratie zijn. Er bestaat niet zoiets als de 'juiste' inspiratiebron.

Hoe meer ideeën, hoe groter de kans op een fantastisch idee. Maar dat wist je al.

Hoe meer je oefent, hoe makkelijker de ideeën komen.

Vermijd locaties met te weinig zuurstof. Jouw brein werkt op zuurstof en suikers.

Zwaar eten is ook uit den boze. En alcohol? Voor de een werkt het goed, de ander valt direct in slaap.